

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.10.2018
P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/18/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2017 r.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler

Joanna Paliga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/32/2018 z dnia 24 stycznia 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 – 2)

Jednostka
kontrolowana

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie¹

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Rektor dr hab. Anna Gawrońska-Wypych

(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia² pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie, tj. wykorzystania środków dotacji na działalność dydaktyczną i na pomoc materialną dla studentów i doktorantów.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Otrzymane dotacje podmiotowe w łącznej wysokości 54.487,1 tys. zł zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich i kadry naukowej oraz utrzymaniem Uczelni. Wydatki głównie poniesiono na wynagrodzenia pracowników i pochodne od wynagrodzeń, na zakup energii, usług obcych, materiałów oraz podróże służbowe. Plan finansowo – rzeczowy stanowiący podstawę gospodarki finansowej Uczelni został przekazany w obowiązującym terminie do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wynagrodzenia nauczycieli akademickich określone w umowach o pracę zostały ustalone w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.

Środki przeznaczone na pomoc materialną dla studentów i doktorantów były wydatkowane zgodnie z przepisami, za wyjątkiem jednego przypadku na 92 zbadane. Nieprawidłowość dotyczyła przyznawania stypendiów dla najlepszych doktorantów: stypendium zostało przyznane doktorantowi pomimo niewykazania spełnienia wszystkich warunków do jego otrzymania. Nieprawidłowość ta nie miała istotnego wpływu na ocenę wykorzystania środków dotacji.

¹ Zwany w dalszy ciągu „Akademią” lub Uczelnią”.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Dane ogólne

W 2017 r. Uczelnia otrzymała dotacje w łącznej wysokości 66.989,2 tys. zł, z tego 66.939,2 tys. zł z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego³, a 50,0 tys. zł z budżetu Miasta Częstochowa. W kwocie przekazanej przez MNiSW, 114,4 tys. zł przeznaczone były na realizację umowy zawartej przez Uczelnię z MNiSW i Skarbem Państwa - Biurem Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Narodowej, na organizację kursu językowego „Szkoła Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców”⁴.

(dowód: akta kontroli str. 4, 19-20)

2. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia przez uczelnie wyższe dotacji z budżetu państwa na realizację zadań

Opis stanu
faktycznego

2.1. Dotacja na działalność dydaktyczną

W 2017 r. Uczelni przyznano dotacje w rozdziale 80306 Działalność dydaktyczna w łącznej wysokości 54.487,1 tys. zł, z tego:

- 53.997,6 tys. zł stanowiło tzw. dotację podstawową (art. 94 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁵),
- 231,3 tys. zł na zadania związane ze świadczeniami zdrowotnymi,
- 258,2 tys. zł na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami niepełnosprawnymi, warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia.

Ww. dotacje zostały w całości wykorzystane.

(dowód: akta kontroli str. 4,8-15)

Dane stanowiące podstawę ustalenia kwoty dotacji na działalność dydaktyczną wykazane w sprawozdaniach S-10 i S-12 Uczelnia przekazała do GUS w wymaganym terminie, tj. odpowiednio 19 grudnia 2016 r. i 16 stycznia 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 61-94. 103-166)

W 2017 r. jeden nauczyciel akademicki uzyskał nagrodę Ministra za osiągnięcia organizacyjne w wysokości 19,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 124-125)

Według stanu na 30 listopada 2016 r. i 2017 r., na Uczelni studiowało odpowiednio 4.516 i 4.539 studentów. Liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych była wyższa od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych: na 30 listopada 2016 r. studentów na tych rodzajach studiów było odpowiednio: 3.689 i 827, a na 30 listopada 2017 r.: 3.715 i 824.

Według stanu na koniec 2016 r. na Uczelni było ogółem 193 doktorantów, a na koniec 2017 r. 199 doktorantów. Wszyscy doktoranci studiowali na studiach stacjonarnych.

(dowód: akta kontroli str. 126)

³ Zwanego dalej „MNiSW”.

⁴ W ramach której 34,1 tys. stanowiło dotację celową z budżetu MNiSW, a 80,3 tys. zł z budżetu Biura - to zwrot kosztów związanych z wypłatą świadczeń stypendialnych.

⁵ Dz.U. z 2017r. poz.2183 ze zm., zwana dalej „Psw”.

Proporcja liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego w roku akademickim 2016/2017 do liczby studentów nie była mniejsza niż 1/23 (z uwzględnieniem podziału na stopnie pierwszego i drugiego stopnia), a w roku 2017/2018 nie była mniejsza niż 1/25, co spełniało warunek określony w §14 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów⁶.

(dowód: akta kontroli str. 127-137)

Według stanu na 31 grudnia 2016 r. i 2017 r. na Uczelni było odpowiednio 827 i 824 studentów wnoszących opłaty za kształcenie na studiach, z czego wszyscy na studiach niestacjonarnych. W tym czasie nie było uczestników studiów doktoranckich wnoszących opłaty za kształcenie na studiach doktoranckich.

(dowód: akta kontroli str. 138)

W 2017 r. przeciętna liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni wyniosła 423 osoby, w tym było 389 osób, dla których Uczelnia była podstawowym miejscem pracy.

(dowód: akta kontroli str. 139-140)

Według stanu na 31 grudnia 2016 r., Uczelnia zatrudniała w pełnym wymiarze czasu pracy dziewięciu nauczycieli akademickich będących cudzoziemcami oraz trzech w niepełnym wymiarze. Na koniec 2017 r. było to odpowiednio 10 i 3 osoby.

(dowód: akta kontroli str. 141-142)

Liczba studentów po ostatnim roku bez egzaminu dyplomowego, według stanu na 30 listopada 2017 r., wynosiła 11 osób.

(dowód: akta kontroli str. 143)

W 2017 r., według stanu na 30 listopada, w Uczelni przyznano następujące tytuły zawodowe i stopnie naukowe:

- 722 tytuły zawodowe licencjata,
- 51 tytułów zawodowych inżyniera,
- 519 tytułów zawodowych magistra,
- 13 stopni naukowych doktora.

(dowód: akta kontroli str. 144-145)

W 2017 r. przeciętne wynagrodzenie według grup stanowisk⁷ wyniosło:

- nauczyciele akademicy⁸: profesor - 14.476,10 zł, docent, adiunkt, starszy wykładowca - 13.532,90 zł, asystent, wykładowca, lektor i instruktor - 2.653,20 zł,
- pracownicy niebędący nauczycielami akademickimi - 8.700,30 zł.

(dowód: akta kontroli str. 118-119, 146)

Na podstawie losowo wybranej⁹ próby 20 umów o pracę obowiązujących w 2017 r. ustalono, że wysokości określonych w tych umowach wynagrodzeń zasadniczych oraz dodatków funkcyjnych nie były niższe od minimalnych stawek określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 grudnia 2016 r.

⁶ Dz.U. poz. 1596, ze zm.

⁷ Uczelnia nie posiadała danych o przeciętnych wynagrodzeniach wg grup pracowników.

⁸ profesor zwyczajny – 10.018,71 zł, profesor nadzwyczajny – 7.668,91 zł, adiunkt z hab. – 5.496,95 zł, adiunkt – 4.923,09 zł, st. wykładowca dr – 5.284,84 zł, st. wykładowca – 4.640,44 zł, wykładowca – 3.356,81 zł, asystent – 3.191,02 zł, lektor – 3.001,99 zł, instruktor – 2.755,35 zł.

⁹ Wartość wynagrodzeń w ramach zbadaanej i wypłaconej próby wyniosła 1.387,4 tys. zł.

w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej¹⁰.

W trakcie badania próby ustalono, że Uczelnia prowadziła ewidencję wykorzystania czasu pracy przez nauczycieli akademickich¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 148-154)

Uchwałą nr 94/2016 z 28 września 2016 r., a następnie nr 129/2017 z 27 września 2017 r. Senat Uczelni ustalił zakres obowiązków nauczycieli akademickich na rok 2016/2017 i 2017/2018, w tym wysokość pensum i zasady powierzania zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych oraz liczebność grup dydaktycznych w roku akademickim. Określone przez Senat zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich uwzględniały stopień zaangażowania pracowników naukowo-dydaktycznych w realizację zadań badawczych.

(dowód: akta kontroli str. 155-168)

W przypadku powierzenia nauczycielowi wykonywania ważnych zadań lub realizowania projektów badawczych, Rektor obniżył wymiar zajęć dydaktycznych. W roku akademickim 2017/2018, wg stanu na 5 marca 2018 r. było 20 nauczycieli akademickich, którym obniżono wymiar zajęć dydaktycznych, a przyczyną w każdym przypadku była realizacja projektu.

Nauczycielom akademickim powierzano również prowadzenie zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym liczbę godzin ponadwymiarowych, o której mowa w art. 131 ust. 2 Psw. W roku akademickim 2016/2017 wg stanu na czerwiec 2017 r. dotyczyło to 155 nauczycieli akademickich.

(dowód: akta kontroli str. 169-186)

Uchwałą nr 49/2017 z 31 maja 2017 r. Senat Uczelni przyjął Plan rzeczowo - finansowy Uczelni na 2017 r. Uchwała weszła w życie z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2017 r. Przyjęty Plan został terminowo przekazany Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego¹². Plan był czterokrotnie korygowany.

(dowód: akta kontroli str. 203-210)

Plan rzeczowo-finansowy na 2017 r. obejmował: przychody i koszty podstawowej działalności operacyjnej, pozostałe przychody i koszty operacyjne, przychody i koszty finansowe, wynik finansowy, fundusz pomocy materialnej dla studentów i doktorantów i pozostałe fundusze Uczelni, informacje o zatrudnieniu i wynagrodzeniach. Ponadto Plan obejmował informacje o liczbie studentów i uczestników studiów doktoranckich w podziale na formy studiów oraz korzystających z różnych form pomocy materialnej, kosztach remontów budynków i lokali oraz obiektów inżynierii lądowej i wodnej, nakładach na rzeczowe aktywa trwałe, zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 204-235)

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego dokonał zmian w wielkości przyznanej dotacji podstawowej o 1.828,0 tys. zł. Informacja o zmianie wpłynęła do Uczelni 14 grudnia 2017 r., a zmiana ujęta została w Planie rzeczowo-finansowym 20 grudnia 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 15, 230-235)

---

¹⁰ Dz.U. poz. 2063.

¹¹ Zasady organizacji dydaktyki, w tym zlecania i rozliczania zajęć dydaktycznych w jednostkach organizacyjnych Akademii od roku 2015/2016 regulowało Zarządzenie Rektora nr R-0161/59/2015 z 30 czerwca 2015 r.

¹² Tj. 13 dnia po jego uchwaleniu (art. 100 ust. 3 Psw).

Uczelnia prowadziła ewidencję księgową umożliwiającą rozliczenie kosztów¹³ według układu rodzajowego kosztów oraz według rodzajów działalności (działalność dydaktyczna, badawcza i ogólnouczelniana), z wyodrębnieniem kosztów finansowanych dotacją¹⁴. Koszty z działalności dydaktycznej rozliczano w podziale na koszty kształcenia z rozdzieleniem studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz na koszty z pozostałej działalności dydaktycznej.

(dowód: akta kontroli str. 4-7, 55, 236-275)

W okresie 2015-2017 przychody i koszty działalności operacyjnej rok do roku nie ulegały istotnym zmianom. Różnice te w kolejnych latach nie przekroczyły 4%. Przychody z działalności operacyjnej wyniosły w kolejnych latach okresu 2015 – 2017: 66.796,6 tys. zł, 64.241,3 tys. zł i 65.170,2 tys. zł. Przychody ogółem z działalności dydaktycznej wyniosły, odpowiednio: 61.245,7 tys. zł, 60.008,2 tys. zł i 61.002,0 tys. zł. Dotacje z budżetu państwa¹⁵ były również na podobnym poziomie i wyniosły, odpowiednio: 54.570,9 tys. zł, 53.641,2 tys. zł i 55.179,3 tys. zł. Przychody ogółem z działalności badawczej wyniosły, odpowiednio: 3.760,2 tys. zł, 2.993,9 tys. zł i 3.351,2 tys. zł.

Koszty działalności operacyjnej w ww. okresie wyniosły: 63.559,1 tys. zł, 61.719,2 tys. zł i 63.843,6 tys. zł. W latach 2015 – 2017 zysk netto wyniósł, odpowiednio: 3.237,3 tys. zł, 2.450,3 tys. zł i 1.289,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 4-5, 187-202)

W 2017 r. Uczelnia poniosła koszty rodzajowe w wysokości 63.843,9 tys. zł. Najwyższe pozycje tych kosztów stanowiły¹⁶:

- wynagrodzenia – 41.312,0 tys. zł,
- narzuty na wynagrodzenia - 6.454,4 tys. zł,
- usługi obce – 3.797,5 tys. zł,
- świadczenia na rzecz pracowników – 3.093,5 tys. zł,
- zużycie materiałów i aparatury – 2.844,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 7, 57-58)

W 2017 r. koszty kształcenia wyniosły ogółem 41.444,0 tys. zł, w tym na studiach stacjonarnych – 41.268,0 tys. zł, a na studiach niestacjonarnych – 176,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 7)

W 2017 r. z tytułu prowadzonej działalności dydaktycznej Uczelnia osiągnęła ujemny wynik¹⁷ w wysokości 100,8 tys. zł, natomiast działalność badawcza ogółem przyniosła wynik dodatni: 110,9 tys. zł

Wynik z tytułu prowadzonej działalności dydaktycznej w poszczególnych jej rodzajach był następujący:

- studia stacjonarne: 7.230,3 tys. zł,
- studia niestacjonarne: 1.783,0 tys. zł,
- studia podyplomowe: 318,2 tys. zł,
- studia doktoranckie: -1.686,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 7, 57-58)

¹³ Koszty księgowane były na kontach zespołu 4 i 5.

¹⁴ 70% dotacja, 30% reszta przychodów.

¹⁵ Zaliczane do przychodów z działalności dydaktycznej.

¹⁶ Rozliczenie kosztów sporządzono na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 r. według księgowania na 21 lutego 2018 r. (dane z bufora - księgi rachunkowe nie zostały jeszcze zamknięte).

¹⁷ Wynik jako różnica przychodów i kosztów. Rozliczenie 2017 r. sporządzono na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 r. wg stanu księgowania na dzień 21 lutego 2018 r. Księgi rachunkowe na ten dzień nie zostały zamknięte; dane za grudzień z bufora.

2.2. Dotacja na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów

Uczelnia w terminie przekazała dane niezbędne do obliczenia dotacji na rok 2017¹⁸.
(dowód: akta kontroli str. 117, 276-278)

Kwota dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów przyznana Uczelni w 2017 r. wyniosła 8.727,7 tys. zł. Środki niewykorzystane z dotacji na 2016 r. wyniosły 2.110,4 tys. zł.

Rektor Uczelni dokonał podziału dotacji na pomoc materialną dla studentów w roku akademickim 2016/2017 i 2017/2018 w porozumieniu z Przewodniczącym Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego i Przewodniczącym Rady Samorządu Doktorantów. Podziału środków dokonywano proporcjonalnie do udziału liczby studentów i liczby doktorantów w ich sumie.

(dowód: akta kontroli str. 22-28, 282, 284, 300, 316)

W 2017 r. studenci Uczelni skorzystali z następujących form pomocy materialnej:

- ze stypendium socjalnego¹⁹ – wydatki z tego tytułu wyniosły 4.310.130 zł,
- ze stypendium dla najlepszych studentów²⁰ – wydatki z tego tytułu wyniosły 2.622.750 zł,
- ze stypendium dla osób niepełnosprawnych²¹ - wydatki z tego tytułu wyniosły 364.950 zł,
- z zapomóg²² – wydatki z tego tytułu wyniosły 17.900 zł.

Doktoranci Uczelni skorzystali z następujących form pomocy materialnej:

- ze stypendium socjalnego – 6 osób; wydatki z tego tytułu wyniosły 99.200 zł,
- ze stypendium dla najlepszych doktorantów – 44 osoby; wydatki z tego tytułu wyniosły 199.770 zł,
- ze stypendium dla osób niepełnosprawnych – 10 osób, wydatki z tego tytułu wyniosły 24.600 zł,
- z zapomóg – 1 osoba, wydatki z tego tytułu wyniosły 700 zł.

(dowód: akta kontroli str. 334-336)

Dziekani wszystkich wydziałów Uczelni przekazali uprawnienia w zakresie przyznawania stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi, odpowiednim wydziałowymi komisjom stypendialnym, które powołał na rok akademicki 2017/2018. Studenci stanowili większość w każdej z komisji, co odpowiadało wymogom określonym w art. 177 ust. 3 Psw.

Rektor Uczelni przekazała swoje uprawnienia w zakresie rozpatrywania odwołań od decyzji Wydziałowych Studenckich Komisji Stypendialnych oraz w zakresie przyznawania stypendiów dla najlepszych studentów w roku akademickim

---

¹⁸ 29 grudnia drogą mailową oraz pisemnie – pocztą, tj. w terminie określonym w § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lutego 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych oraz jednostek naukowych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów (Dz. U. z 2017 r., poz. 226.). Uczelnia przekazała: Sprawozdanie S-10 i S-11 oraz Informację na temat pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, tj. wszystkie wymagane dokumenty. Ponadto w Systemie POL-on znajdowały się sprawozdania S-10 i S-12.

¹⁹ W zależności od semestru liczba studentów otrzymujących stypendium wynosiła od 888 do 1107.

²⁰ W zależności od semestru liczba studentów otrzymujących stypendium wynosiła od 336 do 370.

²¹ W zależności od semestru liczba studentów otrzymujących stypendium wynosiła od 94 do 106.

²² W zależności od semestru liczba studentów korzystająca z zapomóg wynosiła od 11 do 15.

2017/2018 odpowiednim Komisjom²³, w których studenci stanowili większość składu komisji.

(dowód: akta kontroli str. 337-343)

Rektor Uczelni wprowadził Regulamin²⁴ ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Uczelni na rok 2016/2017 i 2017/2018 oraz określił wysokość stypendiów, progi dochodowe (stypendia socjalne), warunki otrzymania stypendium dla niepełnosprawnych oraz liczbę punktów uprawniającą do określonej kwoty stypendium (dla najlepszych studentów i doktorantów).

W wyniku badania 77 wniosków o stypendium²⁵, które zostały pozytywnie rozpatrzone, stwierdzono, że świadczenia zostały przyznane zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami wewnętrznymi²⁶ i we właściwej wysokości. Przyznając świadczenia pomocy materialnej respektowane były przepisy art. 184 Psw.

(dowód: akta kontroli str. 344-347)

Stypendia dla najlepszych studentów w 2017 r. przyznane były w liczbie nie większej niż 10% liczby studentów każdego kierunku studiów prowadzonego w Uczelni, a środki przeznaczane na stypendia rektora dla najlepszych studentów wyniosły 1.875,4 tys. zł i stanowiły 27,16% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi, czyli nie przekroczyły progu ustalonego w art. 174 ust. 4 Psw (wynoszącego 60%).

(dowód: akta kontroli str. 336, 344)

Kwota stypendium socjalnego dla studentów w roku akademickim 2017/2018 wynosiła:

- przy dochodzie netto do 200 zł - 840 zł,
- przy dochodzie od 201-400 zł – 790 zł,
- przy dochodzie od 401-500 zł – 740 zł,
- przy dochodzie od 501-600 zł – 690 zł,
- przy dochodzie od 601-700 zł – 640 zł,
- przy dochodzie od 701-850 zł – 590 zł,
- przy dochodzie od 851-895 zł – 540 zł.

NIK zauważa, że obecna relacja progów dochodu netto do należnej kwoty stypendium powoduje, że cel przyznania stypendium socjalnego, tj. wyrównanie szans osób studiujących może być nie w pełni należycie realizowany. W wyniku przyjętego sposobu naliczania osoba o najniższych dochodach po uwzględnieniu otrzymanego stypendium dysponuje mniejszym dochodem niż osoba uprawniona

---

²³ Komisji Stypendialnej i Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

²⁴ Zarządzenia: R-0161/73/2016 z 15.09.2016 w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów (na rok 2016/2017), a następnie Zarządzenie nr R-0161/96/2017 z 19.07.2017 (na rok 2017/2018 oraz Zarządzenie nr R-0161/99/2016 z 17.10.2016 w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów (na rok 2016/2017), a następnie Zarządzenie nr R-0161/97/2017 z 19.07.2017 w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów (na rok 2017/2018).

²⁵ 25 o stypendium socjalne, 25 o stypendium dla osób niepełnosprawnych i 27 dla najlepszych studentów o łącznej wartości 121.330,00 zł (przypadającej do wypłaty w 2017 r.).

²⁶ Zarządzeniami w sprawie wysokości świadczeń pomocy materialnej dla studentów i Regulaminem ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów.

do otrzymania stypendium socjalnego - posiadająca najwyższy dochód. Co więcej tendencja ta umacnia się poprzez cosemestralne podwyżki stypendium socjalnego²⁷, niezależnie od wielkości dochodu studenta. Nie kwestionując uprawnienia Uczelni do samostanowienia o sposobie rozdysponowania środków dotacji na pomoc materialną dla studentów należy zauważyć, że wolne środki można wykorzystać dla lepszego spełnienia funkcji jaka jest im przypisana, poprzez budowę systemu stypendiów socjalnych, który w większym stopniu będzie niwelował różnice finansowe pomiędzy studentami.

(dowód: akta kontroli str. 285-286, 301-302, 317-318, 323-325)

NIK zwraca również uwagę, że przyjęte na Uczelni mechanizmy podziału środków na stypendia dla doktorantów skutkowały w roku akademickim 2017/2018 zróżnicowaniem wysokości najwyższego stypendium dla najlepszych doktorantów na poszczególnych Wydziałach. Najwyższe stypendium na Wydziale Filologiczno-Historycznym²⁸ wynosiło 1.280 zł i było o 300 zł wyższe od najwyższego stypendium na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym. Z dokumentu: „Szczegółowe ustalenia dotyczące pomocy materialnej dla doktorantów od października 2017 r. do lutego 2018 r.” nie wynika jakie były przesłanki zróżnicowania wysokości stypendium na korzyść doktorantów WFH.

(dowód: akta kontroli str. 326-327)

W roku 2017 żaden ze studentów i doktorantów nie otrzymał stypendium ministra za wybitne osiągnięcia w nauce.

(dowód: akta kontroli str. 334-335)

W ramach dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów i doktorantów przyznaną Uczelni w 2017 r. dofinansowano remonty domu studenckiego w wysokości 280,2 tys. zł.

Niewykorzystane środki pomocy materialnej dla studentów i doktorantów na koniec 2017 r. wyniosły - 1.909,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 282)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W próbie 92²⁹ stypendiów wystąpił jeden przypadek przyznania³⁰ stypendium niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Jedna osoba otrzymała stypendium dla najlepszych doktorantów, pomimo że nie wykazała się postępami w pracy naukowej i przygotowaniu rozprawy doktorskiej.

Zgodnie z art. 199 ust. 5 pkt 2 Psw, stypendium może być przyznane na drugim roku i kolejnych latach studiów doktoranckich - doktorantowi, który w roku akademickim poprzedzającym przyznanie stypendium spełnił łącznie następujące warunki:

- a) uzyskał bardzo dobre lub dobre wyniki egzaminów objętych programem studiów doktoranckich,
- b) wykazał się postępami w pracy naukowej i przygotowywaniu rozprawy doktorskiej,
- c) podczas studiów doktoranckich prowadzonych przez uczelnię wykazał się szczególnie zaangażowaniem w pracy dydaktycznej.

Powyższe wymogi ujęto również w zarządzeniu nr R-161/97/2017 z 19 lipca 2017 r. Rektora uczelni w sprawie wprowadzenia Regulaminu ustalania wysokości,

²⁷ W każdym przedziale dochodu uprawniającego do stypendium socjalnego kwota stypendium (w trakcie 2017 roku) zwiększyła się o 110,0 zł.

²⁸ Zwany dalej „WFH”.

²⁹ Z tego 77 dla studentów i 15 dla najlepszych doktorantów za najlepsze wyniki w nauce.

³⁰ Przez Odwoławczą Stypendialną Komisję Odwoławczą.

przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla doktorantów. Jednocześnie każdy z ww. elementów podlegał ocenie punktowej, a o przyznaniu stypendium decydowało miejsce na liście rankingowej.

(dowód: akta kontroli str. 327, 352-357, 360-385)

Członkowie Komisji przyznającej stypendium wyjaśnili, że w ich opinii niespełnienie jednego z ww. elementów nie wyklucza możliwości otrzymania stypendium jeżeli doktorant spełnił warunek uzyskania otrzymania odpowiedniej liczby punktów.

(dowód: akta kontroli str. 358-359)

NIK nie podziela złożonych wyjaśnień, gdyż zgodnie z art. 199 ust. 5 pkt 2 Psw stypendium może być przyznane doktorantowi, który w roku akademickim spełnił łącznie warunki niezbędne dla otrzymania stypendium dla najlepszych doktorantów.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹, wnosi o zapewnienie przyznawania stypendium dla najlepszych doktorantów wyłącznie w przypadku spełniania wszystkich warunków do jego otrzymania.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 26 marca 2018 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Joanna Paliga
Gł. specjalista kontroli państwowej**

³¹ Dz. U. z 2017 r., poz.524, zwanej dalej ustawą o NIK.

Na podstawie art. 35c ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2017 r., poz. 524) w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej poprzez zastąpienie na stronie 2 w pozycji *Kierownik jednostki kontrolowanej* słów „Gawrońska-Wypych” słowami „Wypych-Gawrońska”.

9 kwietnia 2018 r.

.....

podpis kontrolera/dyrektora